

10 SỰ KIỆN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ VIỆT NAM NỔI BẬT NĂM 2019

Ngày 26/12/2019, tại Hà Nội, Câu lạc bộ Nhà báo Khoa học và Công nghệ Việt Nam đã công bố kết quả cuộc bình chọn 10 sự kiện khoa học và công nghệ nổi bật năm 2019. Đây là năm thứ 14 sự kiện bình chọn các sự kiện KH&CN nổi bật của năm được tổ chức. Các sự kiện được lựa chọn thuộc các lĩnh vực: cơ chế chính sách, khoa học xã hội, khoa học tự nhiên; nghiên cứu ứng dụng, tôn vinh nhà khoa học, hội nhập quốc tế. Tham gia bình chọn là hơn 60 nhà báo của hơn 30 cơ quan truyền thông từ Trung ương tới địa phương theo dõi lĩnh vực KH&CN, ngoài ra còn có sự tham định của các nhà khoa học uy tín.

1. Ban hành Nghị quyết số 52 về cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư

Ngày 27/9/2019, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng đã ký ban hành Nghị quyết số 52-NQ/TW “Về một số chủ trương, chính sách chủ động tham gia cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư” (Nghị quyết số 52).

Quan điểm chỉ đạo của Bộ Chính trị là phải chủ động, tích cực tham gia cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0 (CMCN 4.0) là yêu cầu tất yếu khách quan; là nhiệm vụ có ý nghĩa chiến lược đặc biệt quan trọng, vừa cấp bách vừa lâu dài của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội, gắn chặt với quá trình hội nhập quốc tế sâu rộng; đồng thời nhận thức đầy đủ, đúng đắn về nội hàm, bản chất của cuộc CMCN 4.0 để quyết tâm đổi mới tư duy và hành động, coi đó là giải pháp đột phá với bước đi và lộ trình phù hợp, là cơ hội để Việt Nam bứt phá trong phát

triển kinh tế - xã hội.

2. Hội thảo khoa học Quốc gia “Cuộc chiến đấu bảo vệ biên giới phía Bắc của Tổ quốc - 40 năm nhìn lại”

Ngày 15/2/2019, tại Hà Nội, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam và Hội khoa học Lịch sử Việt Nam tổ chức Hội thảo khoa học quốc gia “Cuộc chiến đấu bảo vệ biên giới phía Bắc của Tổ quốc - 40 năm nhìn lại”. Hội thảo là dịp tôn vinh những đồng bào, chiến sĩ từng chiến đấu, hy sinh bảo vệ từng tấc đất biên cương của Tổ quốc, nhằm giáo dục truyền thống yêu nước, niềm tự hào dân tộc và lòng biết ơn sâu sắc của nhân dân ta, nhất là của tuổi trẻ đối với các thế hệ cha anh đã không tiếc tuổi xuân và xương máu để bảo vệ nền độc lập, tự do, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ quốc gia.

3. Thiết kế, chế tạo, phóng thành công vệ tinh MicroDragon

Ngày 18/1/2019, vệ tinh MicroDragon do Việt Nam thiết kế, chế tạo đã được phóng lên quỹ đạo tại Nhật Bản. Sự kiện này đánh dấu bước tiến quan trọng trong việc tiến tới làm chủ công nghệ vệ tinh quan sát Trái đất, viễn thông của Việt Nam, phục vụ thương mại.

Sự kiện phóng thành công vệ tinh MicroDragon đã cho thấy được đội ngũ chuyên gia của nước ta đã từng bước làm chủ công nghệ ở tất cả các khâu... Việc làm chủ công nghệ thiết kế, chế tạo, vận hành vệ tinh sẽ giúp Việt Nam chủ động nguồn ảnh, không phụ thuộc vào nước ngoài, nhất là trong các tình huống cấp bách khi thiên tai, thảm họa xảy ra.

4. Khai trương Trục liên thông văn bản quốc gia và Cổng dịch vụ công quốc gia

Ngày 12/3/2019, Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc, cùng lãnh đạo các Bộ, ngành, cơ quan Trung ương... đã thực hiện nghi thức khai trương Trục liên thông văn bản quốc gia. Đây là minh chứng thể hiện quyết tâm xây dựng Chính phủ điện tử của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ thời gian qua và cụ thể hoá chỉ đạo của Thủ tướng về xây dựng Chính phủ điện tử.

Chiều ngày 9/12/2019, Cổng dịch vụ công quốc gia (dichvucong.gov.vn) hỗ trợ người dân, doanh nghiệp thực hiện thủ tục hành chính trực tuyến chính thức được khai trương. Hiện Cổng dịch vụ công quốc gia cung cấp 8 dịch vụ công trực tuyến tại 63 địa phương.

5. ST25 - “gạo ngon nhất thế giới”

Hội nghị Thương mại gạo thế giới lần thứ 11 tổ chức tại Philippines (từ ngày 10-13/11/2019) đã công nhận giống gạo ST25 là “gạo ngon nhất thế giới năm 2019”. ST25 là giống gạo do nhóm các nhà khoa học tỉnh Sóc Trăng gồm Anh hùng Lao động, kỹ sư Hồ Quang Cua, tiến sĩ Trần Tấn Phương, kỹ sư Nguyễn Thu Hương lai tạo, phát triển.

Để tạo ra giống lúa thơm như ST25 các nhà khoa học công nghệ trong lĩnh vực nông nghiệp phải thực hiện lai ghép giữa nhiều giống lúa bố mẹ để tạo ra nhiều dòng lúa phức tạp về kiểu gen, sau đó sử dụng phép lai hồi giao cải tiến với dòng ST tân tiến nhất để tạo ra sản phẩm cuối cùng. Các giống lúa ST, mà mới nhất là ST25 có các đặc tính vượt trội về phòng bệnh, kháng mặn; mang nhiều ưu điểm của giống gạo thuần Việt, hạt dài, trắng, trong, khi nấu cho cơm dẻo, ráo có mùi dứa. So với

Giống gạo ST25 “gạo ngon nhất thế giới năm 2019”

các giống gạo quốc tế, ưu điểm của ST25 là giống cao sản, có thể trồng từ hai đến ba vụ trong một năm.

Hiện hồ sơ xin công nhận ST25 là giống lúa mới đã được gửi tới Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn.

6. Viettel thực hiện cuộc gọi 5G đầu tiên tại Việt Nam

Ngày 10/5/2019, Viettel đã thực hiện kết nối chính thức lần đầu tiên trên mạng di động 5G tại Việt Nam bằng thiết bị của Ericsson. Sự kiện đánh dấu Việt Nam trở thành một trong những quốc gia thử nghiệm thành công sớm nhất mạng 5G trên thế giới. Công nghệ 5G do Viettel triển khai đồng hành với lộ trình chuẩn hóa của tổ chức 3GPP. Đây là lần đầu tiên Việt Nam có thể đi cùng với thế giới trong làm chủ và ứng dụng công nghệ mới nhất, và là sự khẳng định bước trưởng thành của lực lượng kỹ thuật Viettel.

7. Trung tâm Giám định AND hài cốt liệt sĩ chính thức hoạt động

Sự kiện đưa Trung tâm Giám định ADN tại Viện Hàn lâm Khoa học và Công nghệ Việt Nam đi vào hoạt động ngày 25/7/2019, đúng

vào dịp kỷ niệm 72 năm ngày Thương binh-Liệt sĩ có ý nghĩa nhân văn sâu sắc góp phần thực hiện hiệu quả công tác giám định hài cốt liệt sĩ, tri ân gia đình liệt sĩ có công với cách mạng. Hiện tại Trung tâm đang hợp tác chặt chẽ với các tổ chức lớn tại Hoa Kỳ cùng song hành góp phần hiện đại hóa công nghệ giám định với những mẫu khó tại Việt Nam. Từ tháng 8/2019 đến nay, Trung tâm đã giám định được trên 200 mẫu/tháng, tỷ lệ giám định mẫu thành công tăng và phần nào đáp ứng yêu cầu của nhân dân và kỳ vọng của Chính phủ.

8. Vắc xin cúm mùa tam giá dạng mảnh bất hoạt (IVACFLU-S) chính thức được lưu hành từ tháng 1/2019

Chiều 15/1/2019, Viện Vắc xin và Sinh phẩm Y tế (IVAC) tổ chức họp báo công bố vắc xin cúm mùa tam giá dạng mảnh bất hoạt (IVACFLU-S) do Viện sản xuất chính thức được lưu hành từ tháng 1/2019. Đây là vắc xin cúm đầu tiên do Việt Nam tự sản xuất, có khả năng ngăn ngừa ba chủng virus cúm thông thường gồm A/H1N1/09; A/H3N2 và cúm B.

Vắc xin được bào chế dưới dạng dung dịch tiêm dùng cho người (ở độ tuổi từ 18 đến 60). Được biết, quy mô và công suất sản xuất vắc xin IVACFLU-S của IVAC khoảng 1,5 triệu liều/năm.

9. Giáo sư Phạm Hoàng Hiệp nhận Giải thưởng Ramanujan

Trung tâm quốc tế Vật lý lý thuyết (ICTP) trao Giải thưởng Ramanujan năm 2019 cho GS.TS Phạm Hoàng Hiệp - Viện Toán học - VAST, vào tháng 10/2019.

Giải thưởng ghi nhận những đóng góp nổi bật của GS.TS Phạm Hoàng Hiệp trong lĩnh vực toán học về giải tích phức, đặc biệt trong lý thuyết đa thể vị.

GS.TS Phạm Hoàng Hiệp tốt nghiệp Đại

học Sư phạm Hà Nội năm 2004, bảo vệ luận án tiến sĩ tại Đại học Umea, Thụy Điển, năm 2008, bảo vệ luận án tiến sĩ khoa học tại Đại học Aix-Marseille, Pháp năm 2013. TS Phạm Hoàng Hiệp được phong chức danh PGS năm 2011 và GS năm 2017, thời gian đầu công tác tại Đại học Sư phạm Hà Nội và sau đó chuyển về Viện Toán học, Viện Hàn lâm Khoa học và Công nghệ Việt Nam. GS.TS Phạm Hoàng Hiệp đã công bố gần 40 bài báo trên các tạp chí toán học quốc tế, một quyển sách chuyên khảo và 2 quyển sách giáo trình giảng dạy đại học và sau đại học.

10. Lần đầu tiên Techfest Việt Nam được giới thiệu ra quốc tế

Ngày hội Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia - Techfest Vietnam 2019 diễn ra từ ngày 4 đến ngày 6/12/2019 tại tỉnh Quảng Ninh với chủ đề “Nguồn lực hội tụ”. Techfest Vietnam 2019 thu hút khoảng 6.000 lượt người tham dự với hơn 350 nhà đầu tư trong nước và quốc tế, các doanh nghiệp lớn, tập đoàn kinh tế và các tổ chức hỗ trợ khởi nghiệp. Khoảng 250 doanh nghiệp startup tiềm năng được kết nối và đẩy mạnh sự hợp tác. Techfest Vietnam 2019 tập trung tham vấn cho các nhà hoạch định chính sách những vấn đề nhằm thu hút các nguồn lực trong nước, nước ngoài để phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo.

Song song với các hoạt động trong nước như các kỳ Techfest trước, năm nay lần đầu tiên Bộ Khoa học và Công nghệ tổ chức các kỳ Techfest quốc tế tại Hoa Kỳ (từ ngày 7-14/9); Hàn Quốc (từ ngày 3-9/11) và Singapore (từ ngày 10-14/11), để quảng bá các startup và hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo của Việt Nam với thế giới ■

Theo Anh Vũ (baophapluat.vn)